

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΘ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2441

Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν
Κυριακὴ 30 Ἰανουαρίου 2022

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Φιλοσοφία – Χριστιανισμός

Ἑορτή, ἀγαπητοί μου, σήμερα. Ἑορτὴ τῶν σχολείων καὶ τῆς παιδείας, τῆς ἑλληνικῆς καὶ χριστιανικῆς παιδείας, ποὺ ὡς ρίζα καὶ βῆθος ἔχει τὴν καλλιέργεια τοῦ ἔσω ἀνθρώπου. Ὁ ἔσω ἀνθρώπος εἶνε αὐτὰ τὰ τρία· νοῦς, καρδιά, θέλησις. Ἡ **ἐλληνικὴ** λοιπὸν καὶ **χριστιανικὴ παιδεία** φωτίζει τὸ νοῦ μὲ τὶς ωραιότερες ἐννοιες, καλλιεργεῖ τὴν καρδιὰ μὲ τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματα, καὶ χαλυβδώνει τὴ θέλησι γιὰ τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλά. Καὶ ἐπειδὴ **οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι** ποὺ ἑορτάζουν σήμερα ὑπῆρξαν διάνοιες φωτεινές, καρδιές εὐγενεῖς καὶ θελήσεις ἰσχυρές, ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία τοὺς προβάλλει ὡς ὑποδείγματα καὶ προστάτες τῆς παιδείας μας.

Ἀκούγεται ὁμως **ἀντίλογος**. Τί μᾶς λένε·

–Γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν ναί, ἦταν αὐτοὶ σημαντικές προσωπικότητες ποὺ ἀγάπησαν καὶ τὰ ἐλληνικὰ γράμματα, ἀλλά... –Τί «ἀλλά»; Νά· **πέρασε πιά ἡ ἐποχὴ τους**. Γιὰ ἐμᾶς, ποὺ ἔχουμε μία ἱστορία τεσσάρων χιλιάδων ἐτῶν, μὲ τόσους σοφοὺς καὶ θεμελιωτὲς ἐπιστημῶν, δὲν θά 'ταν προτιμότερο καὶ ἐγγύτερο στὶς πηγές μας, ἀντὶ τῶν κληρικῶν αὐτῶν (Βασιλείου, Χρυσόστομου, Γρηγορίου) ὡς προστάτες τῆς ἐλληνικῆς παιδείας νὰ ἔχουμε π.χ. τὸν Ὅμηρο, τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Δημόκριτο;...

Ὑπῆρξαν λοιπὸν καὶ δυστυχῶς ὑπάρχουν ἀκόμη Ἕλληνες διανοούμενοι ποὺ θέλουν νὰ ἐξορίσουν ἀπὸ τὴν παιδεία μας τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας. Σὲ κάποια μάλιστα ἀνώμαλη περίοδο τοῦ ἔθνους τὰ σχολεῖα μας εἶχαν πάψει νὰ ἑορτάζουν τὴ σημερινὴ ἑορτή. Καὶ στὴν ἐποχὴ μας γίνεται ἀπροκάλυπτα κινήσεις γιὰ μιὰ **παιδείαν ἀνευ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ**. Θιασῶται αὐτῶν τῶν κινήσεων εἶνε εἴτε ἄθεοι ὕλισται εἴτε **ἀνθρωπισταί**, λάτρεις τοῦ ἀρχαίου κάλλους. Τὴν Κυριακὴ, ἐνῶ χτυποῦν οἱ καμπάνες, αὐτοὶ προτιμοῦν, ἀντὶ νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησία νὰ «*ἰδοῦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν*» (θ. Λεῖπ.), νὰ πηγαίνουν σὲ ἀρχαιολογικοὺς χώρους καὶ νὰ ὑμνοῦν τὸ φῶς τὸ ἀπολλώνιο· νοσταλγοὶ ἐνὸς παρελθόντος,

ζητοῦν ν' ἀναστήσουν τὴν εἰδωλολατρία. Εἶνε ὁπαδοὶ ἐνὸς ἀνθρωπισμοῦ χωρὶς τὸν ἀληθινὸ Θεό, ποὺ κατὰ τὸν Ντοστογιέφσκυ εἶνε ἡ πιὸ στυγνὴ **ἐκφρασις ἀθεΐσμου**.

Χρειάζεται ν' ἀπαντήσουμε; Τοὺς ἀπήντησε ἤδη τὸν 4ο αἰῶνα **τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν**. Ὁταν ὁ Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης θέλησε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴ λατρεία τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου, τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν τοῦ εἶπε, ὅτι οἱ θεοὶ ἐκεῖνοι πέθαναν· «Δὲν ἔχει πιά ὁ Ἀπόλλων καλύβα, ἔσβησε ἡ *«λαλέουσα πηγὴ»*» (βλ. Πόθεν καὶ διατί, Μ 96, σ. 267). **Ἐμεῖς** τί θὰ εἶχαμε τώρα νὰ τοὺς ποῦμε;

Ἡ φιλοσοφία τῶν ἀρχαίων προγόνων μας, ἀγαπητοί μου, πλανήθηκε σὲ λαβύρινθο. Παρ' ὅλες τὶς προσπάθειές της, **δὲν κατῴρθωσε νὰ βρῇ τὴν ἀλήθεια**, ν' ἀπαντήσῃ σὲ ἐρωτήματα ὅπως· τί εἶνε Θεός; τί εἶνε ἀνθρώπος; τί εἶνε κόσμος; τί εἶνε καλὸ; τί εἶνε ἀρετὴ; τί εἶνε κακία; τί εἶνε ψυχὴ;... Ἡ ἄγνοια ἔτρωγε τοὺς φιλοσόφους ὅπως ἡ μυθολογικὴ Σφίγγα κατεβρόχχιζε ὅσους δὲν ἔλυναν τὰ αἰνίγματά της.

Εἶπαν, ὅτι ἡ ἱστορία τῆς φιλοσοφίας εἶνε **ἱστορία τῶν ἀνθρωπίνων πλανῶν**. Μὴ θεωρηθῇ προσβλητικὸ ὅτι δὲν ὑπάρχει βλακεία ποὺ νὰ μὴν τὴν εἶπαν οἱ ἀρχαῖοι σοφοί. Θέλετε παραδείγματα; **Ὁ Πυθαγόρας** ἀπαγόρευε στοὺς μαθητάς του νὰ τρῶνε *κυάμους* (=κουκιά), γιατί, λέει, μέσα στὰ ζωύφια τῶν *κυάμων* ὑπάρχουν ψυχές! – γελάμε τώρα ἀκούγοντάς το. **Ὁ Πλάτων** ἦταν ὑπὲρ τῆς δουλείας, τὴν θεωρεῖ θεσμὸ ἀκατάλυτο· ἀφοῦ οἱ μηχανές δὲν μποροῦν νὰ κινηθοῦν μόνες τους, οἱ δοῦλοι μᾶς εἶνε ἀπαραίτητοι! Καὶ ὁ **Σωκράτης**, ὁ θεωρούμενος μέγας σοφός, ἐμόλυνε τὶς τελευταῖες στιγμές του, ὅταν ζήτησε νὰ θυσιάσουν *ἀλέκτορα* (=πετεινὸ) στὸν Ἀπόλλωνα.

Δὲν μποροῦμε ν' ἀρνηθοῦμε ὅτι προσπάθησαν νὰ πλησιάσουν τὸ θεῖον, τὶς κορυφές τῆς ἀληθείας. Δὲν τὸ κατῴρθωσαν. **Εἶπαν** ὁμως **μερικὲς ἀλήθειες**, ποὺ εἶνε σὰν ψήγματα

χρυσού σὲ σωρὸ ἄμμου, σὰν πυγολαμπίδες στὴ νύχτα, σὰν φωτοβολίδες μέσα στὸ σκοτάδι.

Τί προσέφεραν οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι·

✓ Τὸ «**γνώθι σαυτόν**» τοῦ Σωκράτους.

✓ Τὴν διαπίστωση, ὅτι ὁ **ἄνθρωπος μὲ δικές του δυνάμεις εἶνε ἀδύνατον νὰ σωθῇ.**

✓ Τὴν πεποίθησι - πρόβλεψι, ὅτι **μιὰ μέρα θὰ ἔρθῃ Ἐκεῖνος ποὺ θὰ λυτρώσῃ τὸν κόσμον.** Ὁ Αἰσχύλος λέει, ὅτι ὁ Προμηθεὺς καρφωμένος ἐπάνω στὸν Καύκασο στενάζει καὶ ζητεῖ τὸν Λυτρωτὴ του. Καὶ ὁ Σωκράτης λίγο πρὶν πεθάνῃ, εἶπε στοὺς δικαστὰς του· Ἐγὼ σὰς κεντοῦσα σὰν βουκέντρα. Τώρα σβήνω πιά· κ' ἐσεῖς μετὰ τὸ θάνατό μου θὰ κοιμᾶστε, ἕως ὅτου ἔρθῃ Κάποιος, ὁ ὁποῖος θὰ φροντίσῃ γιὰ σὰς.

✓ Τέλος, ἐνῶ ὡς πρὸς τὴ θρησκεία λόγω τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων ἢ συμβολὴ τους εἶνε μηδέν, ἢ προσφορά τους ὡς πρὸς τὴ **γλῶσσα** εἶνε μεγάλη. Δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμον γλῶσσα τελειότερη ἀπὸ **τὴν ἑλληνική**, ποὺ λάλησαν οἱ φιλόσοφοι, ποιηταί, ἱστορικοί. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ Εὐαγγέλιο (=ἡ Καινὴ Διαθήκη) γράφτηκε πρωτοτύπως σ' αὐτὴν καὶ ἡ Βίβλος (Παλαιὰ Διαθήκη) μεταφράστηκε ὁλόκληρη σ' αὐτήν.

Σήμερα, ἐνῶ κάποιοι ἡμιμαθεῖς περιφρονοῦν τὴ γλῶσσα μας, **μεγάλοι ἐπιστήμονες**, θέλοντας νὰ δώσουν ὄνομα (ὀρολογία) σὲ νέα πράγματα ποὺ βρίσκουν (στὶς ἐπικοινωνίες, στὶς συγκοινωνίες, στὴν ἐνημέρωσι κ.λπ.), **καταφεύγουν σ' αὐτήν**· αὐτὴ κατέχει τὰ σκήπτρα. Θέλετε παραδείγματα; Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς ἔλεγε, ὅτι θὰ ῥθῃ μιὰ ἡμέρα ποὺ ὁ κόσμος θὰ δεθῇ μὲ μιὰ **κλωστή**, ἢ ὅτι θὰ βρεθῇ ἓνα **κουτί** ποὺ θὰ τρελλάνῃ τὸν κόσμον. Ἡ «κλωστή» εἶνε τὸ **τηλέ-φωνο** καὶ τὸ «κουτί» εἶνε ἡ **τηλε-όρασι**. Αὐτὰ λοιπὸν τὰ νέα πράγματα πῶς τὰ «βάφτισαν»; Δὲν ἄνοιξαν λεξικά ἀγγλικά ἢ γερμανικά, οὔτε ῥώσικα ἢ κινέζικα· ἄνοιξαν τὸ ἑλληνικὸ λεξικό, πῆγαν στὴ γλῶσσα τοῦ Ὀμήρου καὶ πῆραν τὴν κατάλληλη λέξι. Εἶνε τὸ «**τηλε(ε)**». Ἔτσι· ἀπὸ τὸ **τηλε(ε)**, ποὺ σημαίνει «μακριά», ὠνομάστηκε ὁ **τηλέ-γραφος**, τὸ **τηλέ-φωνο**, ἡ **τηλ-επικοινωνία**, ἡ **τηλε-όρασις**. Ἔλεγε ἐπίσης ὁ ἅγιος Κοσμάς· Θὰ δῆτε στὸν κάμπο **ἀμάξι** νὰ τρέχῃ γρηγορώτερα ἀπὸ τὸ λαγό· τὸ «ἀμάξι» εἶνε τὸ **αὐτο-κίνητο**, καὶ τὸ ὄνομα βγήκε πάλι ἀπὸ λέξεις τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσης. Δὲν εἶνε λοιπὸν τιμὴ καὶ δόξα γιὰ τὴ γλῶσσα μας ὅτι μόνον αὐτὴ ἔχει λέξεις ποὺ μποροῦν νὰ ἐκφράσουν ὅλες τὶς ἔννοιες;

Ἡ σημερινὴ ἐορτὴ, τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀναδεικνύει, ἀγαπητοί μου, **δύο ἀλήθειες**. Πρῶτον, ὅτι ἡ **πίστι** τοῦ Χριστοῦ, ἡ θρησκεία μας,

εἶνε ἡ μόνη ἀληθινή· ἂν ζοῦσαν ὁ Πλάτων κι ὁ Ἀριστοτέλης, θὰ κάθονταν στὰ θρανία ν' ἀκούσουν τὰ μαθήματα τῆς χριστιανικῆς κατηχήσεως. Καὶ δεύτερον, ὅτι ἡ **γλῶσσα** τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ γλῶσσα μας, εἶνε ἓνα ἀριστούργημα.

Συμπέρασμα. Νὰ εὐχαριστοῦμε τὸ Θεὸ ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, γιὰ τὰ δύο αὐτὰ ἀνεκτίμητα δῶρα· ὅτι γεννηθήκαμε **Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ** κι ὅτι στὴ γωνία αὐτὴ μιλάμε τὴν **ὠραιότερη κι ἀσυναγώνιστη γλῶσσα**. Αὐτὰ τὰ δύο **νὰ τὰ κρατήσουμε**. Βλέπετε τί ἔκανε τὸ Ἰσραήλ; καθιέρωσε ὡς γλῶσσα του τὴ γλῶσσα τοῦ Μωυσέως! Μπορούσαμε λοιπὸν κ' ἐμεῖς νὰ μιλάμε τὴ γλῶσσα τοῦ Πλάτωνος τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Ὀμήρου. Δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ ποῦμε γιὰτὶ δὲν ἔγινε αὐτό. Πρέπει ὅμως νὰ ποῦμε, ὅτι παιδεῖα χωρὶς γλῶσσα ἑλληνικὴ εἶνε **βαρβαρική**, καὶ παιδεῖα χωρὶς Χριστὸ εἶνε **σῶμα χωρὶς καρδιά**· ὅσο μπορεῖ νὰ ζήσῃ ἄνθρωπος χωρὶς καρδιά, ἄλλο τόσο μπορεῖ νὰ ζήσῃ καὶ ἡ παιδεῖα χωρὶς τὸν Χριστό.

Τὰ δύο αὐτὰ ἀνεκτίμητα στοιχεῖα, τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως **ἀλήθεια** τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν ἱδανικὴ διατύπωσί της στὴ **γλῶσσα** τῶν Ἑλλήνων, **κατεῖχαν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι**. Εἶνε οἱ ἐκφρασταὶ ἀρίστου συνδυασμοῦ Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ Χριστιανικῆς ἀληθείας.

Σατανικὲς δυνάμεις ζητοῦν τώρα νὰ ἀφαιρέσουν ἀπὸ τὸ Σύνταγμά μας τὴν πίστι στὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ νὰ ἐπιβάλουν μιὰ παιδεῖα χωρὶς ὀρθόδοξο προσανατολισμό, χωρὶς ἐργασία καὶ κόπο, ποὺ τονίζει τὰ δικαιώματα καὶ λησμονεῖ τὰ καθήκοντα, εἰρωνεύεται τὴ μελέτη καὶ θαυμάζει τὴν ἀπεργία ὡς ὕψιστο ὄπλο διεκδικήσεως δικαιωμάτων· εἶνε μία παιδεῖα ξένη πρὸς τὰ δοκιμασμένα ἱδανικά μας.

Ἄς εἶνε **αἰωνία ἡ μνήμη διδασκάλων καὶ καθηγητῶν** μας, ποὺ ἐργάστηκαν μὲ ὑπομονὴ ἀνεξάντλητη, μὲ διάθεσι θυσίας, μὲ ἀνιδιοτελὴ προσφορά, μὲ ἀγάπη στὸ παιδί. Ἐκεῖνοι φιλοτιμοῦσαν ὅλους καὶ βράβευαν τοὺς ἀρίστους, δὲν δημαγωγοῦσαν ὑποθάλλοντες ἀπαιτήσεις καὶ δικαιώματα καὶ παραθεωροῦντες καθήκοντα καὶ χρεῖ.

Τὰ **ῥήτα** ποὺ ἀντηχοῦσαν τότε στὶς αἰθουσες ἦταν· • «**τῆς παιδείας αἱ μὲν ρίζαι (εἶνε) πικραί, οἱ δὲ καρποὶ γλυκεῖς**», • «**τ' ἀγαθὰ κόποις κτῶνται**», • «**τῇ ὑπομονῇ πάντα δοῦλα γίνονται**», • «**νικᾷ ἡ θέλησις καὶ ἡ ἐπιμονή**» κ.ἄ..

Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ παιδεῖα μας δὲν θὰ παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν ὀρθὴ τροχιά, **εὐχομαι σὲ ὅλους**, μαθητὰς καὶ διδασκάλους, κάθε **πρόοδο** στὰ γράμματα καὶ τὴν ἀρετὴ· ἀμήν.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἐγίνε στὸν ἱ. ναὸ Ἀγ. Παντελεήμονος Φλωρίνης τὴν 30-1-1975 Πέμπτη πρωί. Καταγραφή καὶ σύντμησις 29-12-2021.